

Εκπαιδευτικό Σενάριο: Ο Θούριος του Ρήγα Φεραίου

Ακολουθεί το εκπαιδευτικό σενάριο για το κείμενο «**Θούριος**» του **Ρήγα Φεραίου**, σχεδιασμένο σύμφωνα με τη δομή και τη φιλοσοφία των **Νέων Προγραμμάτων Σπουδών** και τα πρότυπα του **ΙΕΠ**. Το κείμενο εντάσσεται στη συστάδα «**Συγκρούσεις και Εξεγέρσεις**» του άξονα «**Αυτογνωσία**».

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- **Τίτλος:** «Ρήγας Φεραίος: Ο παιανισμός της ελευθερίας και το όραμα της πανανθρώπινης ενότητας».
- **Βαθμίδα – Τάξη:** Γ΄ Γυμνασίου.
- **Διδακτικές ώρες:** 2 διδακτικές ώρες (90').
- **Θεματικό πεδίο:** Νεοελληνική Λογοτεχνία.
- **Θεματική Ενότητα:** **Αυτογνωσία** (Άξονας: Η μνήμη και ο χρόνος – η ευθύνη του ανθρώπου).
- **Προτεινόμενες διεπιστημονικές συγκλίσεις:** Λογοτεχνία, Ιστορία (Νεοελληνικός Διαφωτισμός), Μουσική, Εικαστικά, Ψηφιακός γραμματισμός.
- **Προϋποθέσεις μάθησης:** Οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν βασικά αφηγηματικά και ποιητικά στοιχεία, έχουν εξοικειωθεί με τη θεματική της ελευθερίας και διαθέτουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες.

2. ΣΚΟΣΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

2.1. Σκοπός: Η προσέγγιση του επαναστατικού λόγου του Ρήγα ως μέσου συλλογικής αφύπνισης και η κατανόηση της μετάβασης από τη θεωρία του Διαφωτισμού στην πράξη της εξέγερσης.

2.2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Να εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά της προεπαναστατικής περιόδου και του **Νεοελληνικού Διαφωτισμού**. Να αναγνωρίζουν το κειμενικό είδος του **πατριωτικού παιάνα**.
- **Δεξιότητες:** Να αναπτύξουν ερμηνευτική ικανότητα μέσω του «**ερμηνευτικού κύκλου**». Να συγκρίνουν το κείμενο με εικαστικά έργα και μελοποιήσεις.
- **Στάσεις:** Να προβληματιστούν για την ηθική ευθύνη του πολίτη απέναντι στην τυραννία και να αναπτύξουν **ενσυναίσθηση** για τον αγώνα της ελευθερίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (ΣΥΣΤΑΔΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ)

Η συστάδα «Συγκρούσεις και Εξεγέρσεις» περιλαμβάνει:

1. **Κείμενο Αναφοράς:** Ρήγας Φεραίος, *Θούριος*.
2. **Παράλληλο Κείμενο Α:** Στρατηγού Μακρυγιάννη, *Απομνημονεύματα* (Η βιωμένη εμπειρία του αγώνα).
3. **Παράλληλο Κείμενο Β:** Πηνελόπη Δέλτα, *Ρωμιοπούλες* (Η κοινωνική διάσταση της εξέγερσης).
4. **Παράλληλο Κείμενο Γ:** Λ. Χατζοπούλου-Καραβία, *Προς Αντιγόνην* (Η διαχρονικότητα της αντίστασης).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

4.1. Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα: «Πώς ο λόγος ενός ποιητή-επαναστάτη μπορεί να μεταμορφώσει τη συλλογική συνείδηση και να οδηγήσει σε μια εξέγερση;».

4.2. Εκπαιδευτικές στρατηγικές: Ανεστραμμένη τάξη, Συνεργατική μάθηση, Διακαλλιτεχνική προσέγγιση (Λογοτεχνία – Μουσική – Ζωγραφική), Δημιουργική γραφή, Χρήση ΤΠΕ.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στάδιο 1: Πριν από την ανάγνωση (15 λεπτά)

- **Αφόρμηση:** Προβολή της «Χάρτας του Ρήγα» ή πορτρέτων του δημιουργού στον διαδραστικό πίνακα.
- **Καταιγισμός ιδεών:** Χρήση του **Mentimeter** για τη συγκέντρωση λέξεων γύρω από τις έννοιες «Εξέγερση» και «Τυρανία».
- **Ανεστραμμένη τάξη:** Οι μαθητές/-τριες παρουσιάζουν σύντομες πληροφορίες για τη ζωή του Ρήγα που βρήκαν στο σπίτι (βιβλιονέτ, ντοκιμαντέρ).

Στάδιο 2: Κατά την ανάγνωση – Ερμηνεία (35 λεπτά)

- **Εκφραστική ανάγνωση:** Ακρόαση της μελοποιημένης εκδοχής του *Θουρίου* (π.χ. Νίκος Ξυλούρης) για την αίσθηση του ρυθμού και της έντασης.
- **Ερμηνευτικός κύκλος (Εργασία σε 4 ομάδες):**
 - **Ομάδα 1 (Οι Ιστορικοί):** Εντοπισμός του ιστορικού πλαισίου και των αναφορών σε διαφορετικούς λαούς («Χριστιανοί και Τούρκοι»).
 - **Ομάδα 2 (Οι Λογοτέχνες):** Ανάλυση της γλώσσας, των προστακτικών και του ρητορικού ύφους του παιάνα.

- ο **Ομάδα 3 (Οι Φιλόσοφοι):** Σχολιασμός του εμβληματικού στίχου «Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή» σε σχέση με την έννοια της αξιοπρέπειας.
- ο **Ομάδα 4 (Οι Καλλιτέχνες):** Συσχέτιση του *Θουρίου* με την ελαιογραφία «Η δολοφονία του Καποδίστρια» ως προς το κλίμα της σύγκρουσης και της διχόνοιας.

Στάδιο 3: Μετά την ανάγνωση – Δημιουργική Απόκριση (30 λεπτά)

- **Δημιουργική γραφή (Επιλογή δραστηριότητας):**
 1. **Ποιητικός Αντίλογος:** Σύνθεση 4-6 στίχων ως απάντηση ενός σκλαβωμένου στον Ρήγα, χρησιμοποιώντας τη φόρμα του *Θουρίου*.
 2. **Ψηφιακό κολάζ (Canva):** Δημιουργία έργου με τίτλο «Η κραυγή της ελευθερίας», συνδυάζοντας στίχους του Ρήγα με σύγχρονες εικόνες διεκδίκησης δικαιωμάτων.
 3. **Podcast:** Ηχογράφηση ενός φανταστικού διαλόγου ανάμεσα στον Ρήγα και τον Μακρυγιάννη για το νόημα της θυσίας.

Στάδιο 4: Αναστοχασμός (10 λεπτά)

- **Δελτίο εξόδου:** Τεχνική 3-2-1 (3 πράγματα που έμαθαν, 2 που τους συγκίνησαν, 1 ερώτηση για το μέλλον της ελευθερίας).

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση είναι **διαμορφωτική** και εστιάζει:

- Στον βαθμό ενεργού συμμετοχής στην κοινότητα αναγνωστών της τάξης.
- Στην ικανότητα σύνδεσης των κειμένων της συστάδας (διακειμενικότητα).
- Στην αυθεντικότητα και τη δημιουργικότητα των γραπτών ή ψηφιακών έργων (χωρίς έμφαση στην ορθογραφία).

7. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

- **Padlet:** Για τον διαμοιρασμό των εργασιών των ομάδων.
- **Canva / PosterMyWall:** Για τη δημιουργία ψηφιακών αφισών.
- **Audacity / European School Radio:** Για την παραγωγή podcast.
- **Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα:** Για έρευνα σχετικά με τον Ρήγα και τον Διαφωτισμό.